

עפ"ג 11731/04/22 - עיד אבו סבילה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

22 יוני 2022
עפ"ג
11731-04-22 אבו
סבילה נ' מדינת
ישראל

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן - אב"ד
כב' השופט דניאל בן טולילה
כב' השופטת טל לחיאני שהם

המערער: עיד אבו סבילה
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

מהות הערעור: ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר-שבע (כב' השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא) בת"פ
9913-08-18 מיום 21.02.22.

נוכחים:

המערער וב"כ, עו"ד אחמד וותד

ב"כ המשיבה, עו"ד יריב צרי

פסק דין

המערער הודה שבחודש אוגוסט 2017 הוא נשא אשה בעת שהיה נשוי לאשה אחרת, ובהמשך פנה לבית הדין השרעי
לאישור נישואיו השניים. בהתאם לכך הוא הורשע בעבירה של ריבוי נישואין, לפי סעיף 176 בחוק העונשין,
התשל"ז-1977.

עובר לשלב הטיעונים לעונש שירות המבחן הגיש תסקיר על המערער בו צוינו בין היתר הדברים הבאים - המערער בן
26. בוגר 9 שנות לימוד. נעדר עבר פלילי. נישא לאשתו הראשונה בשנת 2014 ונולדו להם 5 ילדים. וכיום היא בהריון
נוסף. הסביר כי במרוצת השנים חל ריחוק בינו לבין אשתו הראשונה ולכן החליט לשאת אישה שנייה, ממנה נולד לו ילד
נוסף. לאחר כשנה, כשנפתח נגדו ההליך הפלילי, התגרש מאשתו השנייה בהיותה בהריון, ואינו מצוי בקשר עמה. כיום
מתגורר עם אשתו הראשונה וילדיהם בשבט אעצם ועובד כאיש ניקיון במוסך. הודה בעבירה. טען כי לא ידע שמדובר
בעבירה על החוק. ופעל לתיקון המצב בכך שהתגרש מאשתו השנייה. הביע חרטה. שיתף שמנהל אורח חיים נורמטיבי
וההליכים המשפטיים מהווים עבורו גורם מרתיע. והביע חשש לאיבוד מקום עבודתו. שלל נזקקות טיפולית. שירות
המבחן שקל את גורמי הסיכון והסיכוי של המערער. העריך כי ענישה בדרך של מאסר ואפילו בעבודות שירות, עלולה
לפגוע בתפקודו התקין במישור התעסוקתי, וביכולתו לכלכל את משפחתו. והמליץ להטיל על המערער עונש של 200
שעות של"צ.

המאשימה טענה למתחם עונש הנע בין 8 ל- 18 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. וביקשה להטיל על המערער מאסר ברף התחתון של המתחם, מאסר על תנאי, התחייבות כספית וקנס.

ההגנה ביקשה להטיל על המערער עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בית המשפט עמד על נסיבות המקרה. על הערכים המוגנים בעבירה ועל מדיניות הענישה הנוהגת. וקבע כי מתחם העונש נע בין 7 ל- 18 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. אשר לעונש הראוי למערער, ציין שהמערער לא התייצב אצל הממונה על עבודות השירות, מבלי להסביר את פשר הדבר. לקח בחשבון את הודאת המערער, נטילת האחריות והבעת החרטה, את העובדה שאין לו עבר פלילי וההליך המשפטי מהווה עבורו גורם הרתעתי. ומנגד ציין שהמערער לא הפנים את הפסול במעשיו ולא הביע אמפטיה לנפגעות. עמד על הצורך בהרתעת הרבים. ובסופם של דברים הטיל על המערער 7 חודשי מאסר בפועל; 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור העבירה בה הורשע; וקנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו.

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טען בהודעת הערעור כי העונש שהוטל על המערער מחמיר עמו יתר על המידה. טוען כי המערער נישא לאשתו השנייה לאחר שהוא ואשתו הראשונה נפרדו, הגם שלא התגרשו, ולאחר פרק זמן קצר הוא התגרש מאשתו השנייה וחזר לחיות עם אשתו הראשונה וילדיהם המשותפים. הוסיף שהמערער אדם נורמטיבי, המפרנס את משפחתו. והיה מקום להטיל עליו עונש במדרג הנמוך ביותר של רף הענישה ואף לסטות ממנו. בדיון היום טען שאין המדובר במקרה קלאסי של ביגמיה, ששליחת המערער לממונה על עבודות השירות לאחר שמיעת הטיעונים לעונש יצרה ציפייה, ושכנסיבות מן הראוי היה לתת למערער הזדמנות נוספת להתייצב בפני הממונה. ועותר לקבל את הערעור ולקבוע שהמערער ישא את המאסר שהוטל עליו בעבודות שירות.

ב"כ המשיבה טוען שגזר הדין של בית המשפט קמא מקיף וממצה ואין להתערב בו. ציין שנסיבות המקרה מלמדות על חומרתו, שכן מעשי המערער פגעו באשתו הראשונה, באשתו השנייה, ובילדיו. בית המשפט העליון אישר מתחם עונש הולם הנע בין 7 ל- 18 חודשי מאסר למקרה דומה לענייננו. כך שהעונש שהוטל על המערער ראוי.

עיינו בכל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור.

הפולוגמיה סותרת תפיסות יסוד בסיסיות של יחסים בין בני אדם ופוגעת בערכים חברתיים חשובים, הנוגעים לכבוד האדם, מעמד האשה, השוויון בין המינים, וזכויות ילדים.

תופעת הפולוגמיה רווחת בחברות אי שוויוניות, בהן מעמד האשה נמוך, בעוד חברות דמוקרטיות, הומניות, מתייחסות אליה במיאוס ושאת נפש.

הפסול שבקיום מערכות נישואין מקבילות שבוע עמוק במוסכמות החברתיות בחברות הנאורות בנות זמננו, וההימנעות מכך נעשית בטבעיות מתבקשת מאליה, כחלק מאורח ההתנהלות המקובל, גם ללא האיסור הפלילי.

האיסור הפלילי נחוץ בעיקר למניעת ריבוי נישואין בעדות ובחברות בהן הדבר מקובל כלגיטימי, שבהן גם מעמד האשה נמוך וקיים חוסר שוויון בולט בין המינים. ומטרתו לשנות את המצב החברתי, להגן על הנשים ולהשוות את זכויותיהן לזכויות הגבר.

בשנים הראשונות של המדינה, היו בישראל קהילות שבאו מארצות מוסלמיות בהן גם היהודים נהגו לשאת יותר מאשה אחת, שבמסגרתן היו נישואין פוליגמיים. אולם תופעה זו הלכה ונעלמה ולא עברה לדור השני וכיום היא איננה קיימת.

לעומת זאת, בחברה המוסלמית, הפוליגמיה עדיין נתפסת כדבר לגיטימי, היא קיימת בהיקף משמעותי, ונוכחת בכל הגילאים והמעמדות, ולא נראה שהיא תדעך מאליה בתהליך חברתי פנימי.

במצב דברים זה, האיסור הפורמאלי נחוץ ודרושה אכיפה רחבה וענישה מרתיעה. והטענה שריבוי נישואין הינו מעשה מקובל בחברה של הנאשם - כפי שהמערער טוען - לא רק שאינה מצדיקה הקלה בעונש, אלא שדווקא היא מצדיקה אכיפה וענישה משמעותית מרתיעה.

העונש החמור הקבוע לצד עבירת ריבוי נישואין, 5 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו ומלמד על הפסול שהחברה בישראל מייחסת לעבירה.

הדין הקיים איננו מבטל את תוקף הנישואין הפוליגמיים, או את המעמד והזכויות הנגזרות מנישואין. ומרכיב ההרתעה - של הפרט המובא לדין ושל הכלל, הבא להטמיע בתודעת הציבור את הפסול שבמעשה ואת המחיר שמשלמים עליו, הוא בעל משקל בענישה.

הענישה הנהוגה בעבירת הפוליגמיה נעה בין 7 ל- 18 חודשי מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח ולא בעבודות שירות (ראה והשווה - רע"פ 6413/19 אמין אבו סקייק נ' מדינת ישראל (23.10.19); וע"פ 4085/91 שיבלי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.10.1991))

בהתחשב בפרק הזמן שעבר מאז החלה האכיפה בעבירה זו ובפרסום שניתן לאיסור ולאכיפתו, ועל מנת לגרום להרתעה אפקטיבית מפני ביצוע העבירה, שרווחה בצדה, יש מקום לשקול החמרה של ממש בענישת נישואי ביגמיה חדשים.

סופו של דבר, עונש המאסר שהוטל על המערער מצוי ברף התחתון של הענישה המקובלת ואין בו כל חומרה מיוחדת. ובנסיבות, בהן המערער נשא אישה לאחר 3 שנות נישואין, כשיש לו 5 ילדים, ומבלי להודיע על כך לאשתו הראשונה, ומשהועמד לדין על מעשיו, גירש את אשתו השניה וניתק עימה כל קשר - התנהגות שיש בה כדי להעיד על התייחסות מחפצה שלו כלפי נשותיו - הרי שהעונש שהוטל עליו אף נטה לקולה.

איננו רואים עילה המצדיקה התערבות בעונשו של המערער.

הערעור נדחה.

ניתן והודע היום כ"ג סיוון תשפ"ב, 22/06/2022 במעמד הנוכחים.

אליהו ביתן, שופט, סגן הנשיאה דניאל בן טולילה, שופט טל לחיאני שהם, שופטת